

SZŰCS BALÁZS PÉTER: *Először azt kérdezném, hogy melyek voltak a legkorábbi, meghatározó olvasmányélményeid?*

GARACZI LÁSZLÓ: Karl May: *Winnetou*, William Golding: *Legyek ura*.

8 „ITT IS VALAMI ÚJ DOL- GOT PRÓBÁLTAM KI”

Szűcs Balázs Péter interjúja

Garaczi Lászlóval

SzBP: *Mikor kezdted el irodalmi szövegeket írni?*

GL: Erre a kritikusok tudnának megnyugtató módon válaszolni.

Vadnyugati regényt írtam tizenkét évesen, József Attila verseket kamasz

koromban, majd Kafka-novellákat. Az első írásaim 25 éves korom körül jelentek meg.

SzBP: *Mi volt az első publikációd?*

GL: Nagyjából egyszerre jelentek meg avantgárd verseim a Párizsi Magyar Műhelyben és a Magyar Nemzetben a Napszél című vers, ami Pilinszkyt és Nagy Lászlót próbálta ötvözni, kétes sikerrel. (Tudni kell, hogy akkoriban akár éveket is kellett várni, hogy egy elfogadott szöveg megjelenjen.)

SzBP: *Megmutattad valakinek az írásaidat?*

GL: A főiskolán és később a Jelenlét körben tudtam már szakmai módon, igazi kollégákkal is beszélgetni irodalomról.

SzBP: *Volt olyan személy, akit a mesterednek neveznél?*

GL: Akikkel pályakezdőként sokat elemeztünk szövegeket, azok nem annyira a mestereim, inkább a barátaim voltak (pl.: Németh Gábor, Kukorelly Endre). Az úgynevezett prózafordulat felszabadító hatással volt ránk: Ottlik, Mészöly, Esterházy, Nádas stb. De voltak „civil”, nem irodalmi mestereim is, akik különböző radikális élet- és gondolkodási mintákat adtak: Erdély Miklós, Dixi stb.

SzBP: *Meg tudnád mondani, hogy a köteteid közül melyik áll legközelebb hozzád?*

GL: A prózai köteteknél nem érzek ilyen különbséget, a drámák közül talán az Ovibrader és a Plazma.

SzBP: *Új regényed jelent meg, Wunsch híd (egy lemur vallomásai) címmel. Ez már a negyedik lemur-könyved. Mit mondanál róla?*

GL: Örülök, hogy megjelent, és kíváncsi vagyok, hogyan fogadják az olvasók.

Ahogy az eddigi kötetek sem másolták a korábbiak gondolkodásmódját, itt is valami új dolgot próbáltam ki. Más az időszemlélete, mint a korábbiaknak, nagyobb időtartamot, egy egész életet fog át. Bizonyos pontokon talán poétikusabb, mint az előzőek, ugyanakkor motivikusan az eddigi könyvek összefoglalásának és lezárásának is tekinthető ez a könyv.

9

SzBP: *A lemur-regényfolyammal kapcsolatban az érdekelne, hogy mi állhat egy ilyen jellegű írói terv és vállalkozás mögött?*

GL: Természetesen az első rész írásakor nem tudhattam, hogy mit fogok gondolni a világról és az irodalomról húsz év múlva, de azt reméltem, hogy az egymás után következő részek szemléletbeli elmozdulásai leírnak majd egy folyamatot. Ezek a változások számomra is tartogatnak meglepetéseket, hisz például a *Wünsch híd* bizonyos szempontból közelebb van az első részekhez (*Mintha élnél, Pompásan buszozunk!*), sőt akár a korábbi könyveimhez is, más szempontból viszont teljesen különbözik az eddigiektől.

SzBP: *Hol helyeznéd el a regényfolyamot saját életműveden belül?*

GL: Mivel nem publikálok sok könyvet, és jelen pillanatban úgy néz ki, hogy jövőre, a 60. születésnapomra megjelenő majdani kötet is lemur könyv lesz, azt kell mondanom, hogy a sorozatnak központi a helye és a szerepe a korábbi versek, rövidprózák (*Nincs alvás!* stb.) vagy a színdarabok mellett.

SzBP: *Az utóbbi időben mely szerzők és művek hatottak rád legerősebben, s változtattak-e bármit is rajtad szerzőként, s így a lemur-könyvek alakulásán?*

GL: A *Wünsch híd* írása alatt verseket olvastam, mondjuk a Rilke, Holan, Marno vonalon, az utóbbi időben, mióta az új könyvre koncentrálok, főleg novellát (Kosztolányi, Carver, Bukowski, Tar, Bodor). Nem úgy mondanám, hogy hatnak rám, inkább tanulok tőlük, elemzem a szövegeiket, eljárás módjaikat.

SzBP: *Végül azt szeretném megtudni, hogy látod, hogyan alakítja az olvasási szokásokat, s általában az irodalmat a hagyományos nyomtatott könyv esetleges háttérbe szorulása, s a képernyőn történő olvasás?*

GL: Az elektronikus olvasó eszközök egyre inkább hasonlítanak a hagyományos könyvre, csak épp könnyebben kezelhetők és akár könyvtárnyi szöveg fér el rajtuk. Nosztalgikus és szentimentális okokból persze hiányozni fog a régi, papírillatú könyv, de összességében ezeknek a változásoknak akár pozitív hozama is lehet az irodalom, a kommunikáció, a kultúra számára.

